

การให้บริการวิเคราะห์สารพิษตกค้างภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริม การผลิตพืช (พริก GAP) ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

อิทธิพล บึงพรม^{1/} นาดยา จันทร์ส่อง^{1/}
สรศักดิ์ มณีขาว^{1/} จำลอง กรัมย์^{1/} พเยาว์ พรหมพันธุ์ใจ^{1/}
โสภิตา สมคิด^{1/} นวลจันทร์ ศรีสมบัติ^{1/} สมพงษ์ ชมภูณุกุลรัตน์^{2/}
สมใจ ไควสุรัตน์^{2/} บุญเหลือ ศรีมุงคุณ^{2/} อรอนงค์ วรรณวงษ์^{2/} ศิริรัตน์ กริชนรัช^{2/}

บทคัดย่อ

ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4 ให้บริการวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตพริกจากโครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2553 รวมทั้งสิ้น 192 ตัวอย่าง พบสารพิษตกค้าง 147 ตัวอย่าง คิดเป็น 76.56 เปอร์เซ็นต์ ในจำนวนนี้พบสารพิษตกค้างเกินค่าความปลอดภัย (MRL) 83 ตัวอย่าง คิดเป็น 43.23 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างทั้งหมด และคิดเป็น 56.46 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารทั้งหมด โดยตัวอย่างพริกที่พบสารทั้งหมดจะเป็นพริกที่ปลูกในฤดูแล้ง ส่วนพริกที่ปลูกในฤดูฝน 15 ตัวอย่างไม่พบสารพิษตกค้างทุกตัวอย่าง และชนิดสารที่ตรวจพบมากที่สุดเป็นสารกลุ่มไพรีทรอยด์ คือ cypermethrin 99 ตัวอย่าง คิดเป็น 67.35 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสาร และพบเกินค่า MRL 41 ตัวอย่าง คิดเป็น 41.41 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารชนิดนี้ แต่คิดเป็น 49.40 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารเกินค่า MRL ทั้งหมด ปริมาณที่พบ 0.005-4.49 มิลลิกรัม/กิโลกรัม (ค่า Codex MRL 0.5 มิลลิกรัม/กิโลกรัม) สารที่พบมารองลงมาเป็นสารกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต คือ chlorpyrifos 86 ตัวอย่าง คิดเป็น 58.50 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสาร และพบเกินค่า MRL 29 ตัวอย่าง คิดเป็น 34.94 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารพิษตกค้างเกินค่า MRL ปริมาณที่พบ 0.001-12.87 มิลลิกรัม/กิโลกรัม (ค่า Codex MRL 0.5 มิลลิกรัม/กิโลกรัม) และพบ profenofos 71 ตัวอย่าง คิดเป็น 48.30 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสาร และพบเกินค่า MRL 24 ตัวอย่าง คิดเป็น 28.92 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารเกินค่า MRL ของสารชนิดนี้ ปริมาณที่พบ 0.02-60.32 มิลลิกรัม/กิโลกรัม (ค่า Codex MRL 5 มิลลิกรัม/กิโลกรัม) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าชนิดสารที่ตรวจพบมากที่สุด 3 อันดับแรกจะเป็นชนิดเดียวกับที่พบตกค้างเกินค่า MRL มากที่สุด 3 อันดับแรกเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังตรวจพบสารพิษตกค้างมากกว่า 1 ชนิดขึ้น

^{1/} สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 4

^{2/} ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี

ไปในตัวอย่างเดียวกันถึง 59.36 เปอร์เซ็นต์ ของตัวอย่างที่พบสารพิษทั้งหมด และพบร่วมกันสูงสุดถึง 4 ชนิด และในตัวอย่างพริกที่ตรวจพบสารพิษตกค้างร่วมกันมากกว่า 1 ชนิดสาร จะพบสารเกินค่า MRL ทุกชนิดสารในตัวอย่างเดียวกัน ถึง 9 ตัวอย่างซึ่งถือว่าเป็นอันตรายมาก

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผลผลิตพริกจากแปลงเกษตรกรภายใต้โครงการนี้จะยื่นขอรับรอง GAP ไม่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคถึง 43.23 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากตรวจพบสารพิษตกค้างเกินค่า MRL จึงส่งผลให้แปลงพริกไม่ผ่านการรับรอง และจากข้อมูลชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ได้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ ในฉลาก และยังพบการใช้สารร่วมกันหลายชนิด ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรเน้นการฝึกอบรมและเข้าไปตรวจติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกษตรกรใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตพริกปลอดภัยจากสารพิษตกค้างตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าว